

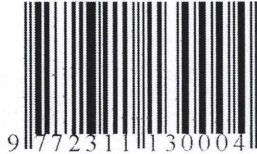
Наукове видання

Проблеми сучасної педагогічної освіти

Серія: Педагогіка і психологія.
Випуск сорок другий. Частина 1.

Відповідальний за випуск О.Ю. Пономарьова

ISSN 2311-1305

Відповідальність за достовірність наведених у публікаціях фактів, дат, найменувань, прізвищ, імен, цифрових даних несуть автори статей.

Наукові статті друкуються за авторськими варіантами.

Здано до набору 03.02.2014. Підписано до друку 31.01.2014.
Формат 60х90х16. Друк офсетний. Друк офс. Обл. - вид. арк. 20.
Тираж 500 пр.

Видруковано у друкарні
РВНЗ „Кримський гуманітарний університет” (м. Ялта) РВВ КГУ
вул. Севастопольська, 2, м. Ялта,
Автономна Республіка Крим,
Україна
98635
тел. (0654)32-21-14,
факс (0654)32-30-13

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
АВТОНОМНОЇ РЕСПУБЛІКИ КРИМ
РВНЗ „КРИМСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
(м. ЯЛТА)

**ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

Серія: Педагогіка і психологія
Випуск сорок другий
Частина 1

Ялта
2014

Нужно рассматривать профессиональную деятельность как целостное явление. В основе развития личности лежит развитие мотивационной сферы. В процессе жизнедеятельности человека мотивационная сфера постоянно изменяется из-за возникновения новых потребностей. Поэтому одна из важных задач развития личности в процессе формирования профессиональной готовности есть целеустремленное формирование потребностей к профессиональной деятельности. Успех музыкально-эстетической деятельности из-за многом связан с интересом к ней. В свою очередь, интерес способствует усовершенствованию знаний и умений.

Современная психология и педагогика обосновывает интерес как один из важных моментов деятельности. Основным структурным компонентом деятельности выступают потребности, мотивы, задачи, действия, операции. Интерес не есть природной особенностью, он выступает как результат формирования и развития личности. Интерес имеет большое влияние на все психические процессы и функции: восприятие, внимание, память, волю.

Интерес это единство проявления внутренней сущности субъекта и отображение объективного мира, совокупности материальных и духовных ценностей человеческой культуры в его сознании.

Анализ научных работ показал, что профессиональная готовность студентов к музыкально-эстетической деятельности во многом зависит от развития эстетических интересов и мотивации.

Музыкально-эстетическая деятельность характеризуется своей направленностью на достижение конкретных целей в процессе решения учебных задач. Главное в эстетической направленности студентов-формирование устойчивых интересов к музыкальному искусству, комплекса музыкальных способностей, системы знаний и умений, позволяющих проникать в образное содержание художественного произведения и на высоком уровне интерпретировать его.

Недооценка студентами цели в музыкально-эстетической деятельности приводит к неумению систематизировать знания, оперировать ими в различных видах музыкальной деятельности. От этого часто учебный процесс становится малопродуктивным, однообразным.

Художественный образ в процессе музыкально-эстетической деятельности ориентирует студентов на творческую работу. Поэтому анализ условий, позволяющих успешно достичь цели, приводит к ориентации на уровень творческого мышления. Уровень творческого мышления зависит как от эстетической направленности, так и от теоретических знаний комплекса учебных дисциплин, умения студентов творчески интегрировать их в процессе своей деятельности. Гибкость мышления во многом зависит от эмоциональной устойчивости.

Ряд учёных (Р.И. Хмелюк, З.Н. Курлянд, А.Я. Чебыкин)[11,12] отмечают, что степень владения студентами знаниями и умениями детерминирует их эмоциональную устойчивость. Поэтому, чтобы достичь эффективности формирования готовности будущих учителей к профессиональной деятельности, проблему готовности важно рассматривать в аспекте вопросов, связанных с повышением эффективности творческой музыкально-эстетической деятельности при помощи эмоционально – волевых компонентов.

ЗМІСТ

Андрющенко В. П.	ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПРЕДПОСЫЛКИ ФОРМИРОВАНИЯ ГОТОВНОСТИ СТУДЕНТОВ К МУЗЫКАЛЬНО- ЭСТЕТИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	3
Атрощенко Т. О.	ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ	11
Бадер С. О.	ЗМІСТОВНИЙ АСПЕКТ ТЕХНОЛОГІЇ ВИХОВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ Н. КРИЛОВОЇ	17
Баласва К. С.	ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО РОБОТИ В ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У ВИШАХ УКРАЇНИ	23
Бугайчук К. Л.	ЩОДО КЛАСИФІКАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ МВС УКРАЇНИ	29
Васюк О. В.	МОДЕЛЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ У АГРАРНОМУ ВНЗ	39
Веклич Ю. І.	ЗНАЧЕННЯ ЧЕРВОНОГО КОЛЬОРУ У КУЛЬТУРАХ НАРОДІВ СВІТУ	47
Вихрущ А. В.	ПРЕНАТАЛЬНА ПЕДАГОГІКА В СИСТЕМІ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК	55
Войнаровська Н. В. Замкова Н. Л. Самохвал О.О.	ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ НАЙБІЛЬШ ДІЄВИХ СТРАТЕГІЙ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ БІЛІНГВАЛЬНОЇ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ	61

Багато країн Європи досягли певних успіхів у напрямку раннього навчання іноземних мов. У початкових школах Німеччини посилено увагу до вивчення іноземних мов з 90-х років минулого століття. Хоча переважна більшість молодших школярів опановують англійську мову, враховуючи економічні і туристичні контакти, важливими для вивчення є також французька, іспанська, італійська, російська мови, основи яких закладають на початковому рівні. Рівень знань іноземної мови визначається через читання тексту і розуміння його; відтворення бесіди іноземною мовою; самостійна робота над текстами; вільне висловлювання іноземною мовою на основі вивченої лексики; нескладне спілкування з ровесниками-іноземцями [1, с. 8].

Французька система освіти, яка пропонує вивчення іноземних мов з 6 років, вимагає від усіх учнів до кінця шкільного навчання опанувати на рівні А2 принаймні дві іноземні мови і пов'язує такі цілі з політикою Європейського Союзу (*Ministire de l'Education Nationale, 2011*). Урядовий циркуляр від 2006 року наголошує на тому, що метою цієї політики є підготувати студентів до європейської та міжнародної мобільності і розширити міжнародні обміни. Пріоритетним завданням школи згідно з рекомендаціями даного документа є розвиток іншомовної компетенції учнів в усному спілкуванні. Хоча офіційно не уточнюється, які мови треба вивчати, проте останні дані, опубліковані *Ministire de l'Education Nationale* показують, що англійська мова є першою іноземною мовою в 93 % випадків, а друга іноземна мова, якою у 68 % випадків є іспанська, вводиться, починаючи з 13-14 років [12, с. 40]. З 5 класу учні починають вивчення другої іноземної мови: окрім європейських, можна вивчати також східні мови, наприклад, китайську.

В Іспанії вивчення іноземних мов починається у другому циклі "*educaciyn infantile*" (у віці від 3 до 6 років) і продовжується з більш структурованим підходом у першому класі початкової школи (*Ministerio de Educaciyn, Cultura y Deporte, 2011a*). «Комплексна програма з іноземних мов» була опублікована в жовтні 2010 року і безпосередньо пов'язана з економічною кризою в Іспанії. У програмі підкреслювалась необхідність вивчення іноземних мов з метою розширення можливостей працевлаштування робітників і підвищення продуктивності економіки: «Мовні навички вже є не додатковою перевагою, а нагальною необхідністю для розв'язання економічних, соціальних та освітніх проблем нашої країни» (*Ministerio de Educaciyn, Cultura y Deporte, 2011b*). Програма передбачила ряд заходів, націлених на поліпшення вивчення мови на початковому рівні, включаючи додаткові позакласні заняття та інтенсивні мовні курси для учнів.

Цікавим є іспанський досвід двомовної освіти. Національна іспано-англійська програма двомовної освіти в державних школах з 3 років працює в Іспанії з 1996 року за підтримки Британської Ради. За повідомленнями Мадридської регіональної влади, кількість початкових і середніх шкіл, що беруть участь у даному проекті, зросла з 26 на початку до більш, ніж 250 шкіл у теперішній час (*Comunidad de Madrid, 2010*). Обґрунтуванням для введення двомовної освіти з трирічного віку було бажання значно збільшити час для вивчення та використання іноземної мови, а також підвищити «інтенсивність» за рахунок вивчення інших предметів початкової школи на іноземній мові та розвитку нових навичок за допомогою цієї мови [12, с. 50].

Люксембург як багатонаціональна держава, офіційними мовами якої є люксембурзька, німецька та французька, є лідером серед країн Євросоюзу за

4. Dychkivska I. *Innovative competence of the teacher* / I. Dychkivska // *Preschool education*. - 2010. - № 1. - P. 7.

5. Dychkivska I.M. *Innovative educational technology: Tutorial. Recom. Education of Ukraine for students. Universities* / I.M.Dychkivska. - 2nd ed., Ext. - K.: Akademydav, 2012. - 352 p.

6. *Information Technology in preschool education: implementing moderately* // *Kindergarten*. - 2012. - № 3. - P. 1-8.

Педагогіка

УДК 159.955

**к.п.н., старший викладач кафедри
дошкільної та початкової освіти Бадер С. О.**
ДЗ „Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка” (м. Луганськ)

ЗМІСТОВНИЙ АСПЕКТ ТЕХНОЛОГІЇ ВИХОВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ Н. КРИЛОВОЇ

Анотація. Стаття репрезентує авторський досвід Н. Крилової щодо виховання духовної культури молодого покоління. Представлено загальне уявлення про технологію, розкрито дефініції “духовність”, “духовна культура”. Визначено сутність та зміст понять „культурний досвід”, “культурні практики”, „універсальна культурна компетентність”. Розкрито засоби реалізації технології, а саме: самостійна діяльність дітей, проектна діяльність та мистецтво.

Ключові слова: технологія, духовність, духовна культура, культурні практики дитини, культурний досвід, універсальні культурні компетентності мистецтво.

Аннотация. Статья репрезентует авторский опыт Н. Крыловой относительно воспитания духовной культуры молодого поколения. Подано общее представление о технологии, раскрыты дефиниции «духовность», «духовная культура». Определена сущность и содержание понятия «культурный опыт», «культурные практики», «универсальная культурная компетентность». Раскрыты способы реализации технологии, а именно: самостоятельная деятельность детей, проектная деятельность, искусство.

Ключевые слова: технология, духовность, духовная культура, культурные практики ребенка, культурный опыт, универсальные культурные компетентности, искусство.

Annotation. The article represents the author's experience of N. Krylova concerning education spiritual culture of the younger generation. The general idea about the technology is presented; the definitions of „spirituality”, „spiritual culture” are disclosed. The essence and the concept of „cultural experience”, „cultural practices”, „universal cultural competency” is shown. The methods for implementation of the technology are discloses, among them: independent children's activities, projects, and art.

Key words: technology, spirituality, spiritual culture, cultural practices of the child, cultural experience, universal cultural competence, art.

Вступ. Актуальність проблеми виховання духовної культури особистості зумовлена наявністю широкого спектра протиріч, що притаманні сучасному

українському суспільству. Нівелювання справжніх ціннісних орієнтирів, які сьогодні замінюються матеріальними, втрата життєвих смислів значної частини населення нашої держави спричиняють падіння рівня духовних домагань особистості, що негативно позначається на формуванні духовної культури кожної окремої дитини та суспільства в цілому.

Традиційна система виховання в загальноосвітній школі не сприяє виробленню духовних цінностей в учнів, певних життєвих компетентностей. Крім того, більшість сучасних шкіл орієнтовані на знанневий аспект у роботі з учнями, нівелюючи підтримку їх індивідуальності, особистісні інтереси, починання дітей у тих чи інших сферах, виховання самостійності та активності. Такий бар'єр між педагогами та учнями робить практично неможливим спілкування та взаємодію між ними, адже перші намагаються впливати та вимагати, другі – не хочуть підкорюватись. Очевидно, що процес виховання сучасних дітей значно утруднюється через: по-перше, небажання педагогів діяти на основі рівноправ'я з учнями, визнавати їх суб'єктами освітнього процесу та власного розвитку; по-друге: ігнорування адміністрацією школи змін, що відбуваються в оточуючому середовищі на всіх рівнях, проєктування виховного процесу на основі застарілих шаблонів. Через це учень і досі залишається у позиції пасивного спостерігача за перебігом власного життя, не приймаючи моральні норми, правила поведінки як особистісно значущі, що неодмінно впливає на виховання духовної культури підрастаючого покоління.

Проблема виховання духовної культури та становлення духовності особистості не є новою та досліджується на міждисциплінарному рівні. Так, нею цікавляться філософи (М. Бахтін, М. Бердяєв, С. Кримський, В. Слюсар), психологи (І. Бех, С. Рубінштейн) та педагоги (С. Бондаревська, М. Євтух, О. Сухомлинська та ін.). З позиції технологічного підходу виховання духовної культури молодого покоління обґрунтовує Н. Крилова. Натомість, змістовний аспект технології виховання духовної культури молодого покоління в науково-педагогічній літературі висвітлено не на достатньому рівні.

Формулювання мети статті та завдань. Отже, метою статті є аналіз та узагальнення теоретичних надбань Н. Крилової щодо обґрунтування технології виховання духовної культури молодого покоління для подальшого впровадження певних її аспектів у практику роботи з дітьми різного віку.

Виклад основного матеріалу. Застосування технологічного підходу в педагогічній науці тісно пов'язано з намаганням учених та практиків досягнути більш високих результатів з урахуванням критеріїв часу та матеріальних затрат. Відомо, що однією з ознак технології є діагностованість прогнозованих та отриманих результатів, висока їх ефективність. Натомість, процес виховання важко спрогнозувати з максимальною впевненістю у результаті, особливо коли мова йдеться про становлення духовності особистості. Тому, говорити про педагогічну технологію, яка б дозволила гарантовано виховати духовну культуру у підрастаючого покоління можна лише умовно.

Загальновідомо, що педагогічним технологіям притаманна низка ознак, що вказує на технологічність, зокрема: концептуальна основа, мета, завдання, суб'єкти, етапи та засоби реалізації, прогнозований результат (В. Безпалько, С. Харченко та ін.). Тому, спробуємо проаналізувати зміст технології виховання духовної культури молодого покоління з точки зору її складових.

але й досить сильно варіюється. У більшості країн ЄС час на опанування іноземної мови у початкових класах не перевищує 10 % від загального навчального часу, а в деяких країнах навіть нижче 5 % (Німеччина, Франція, Кіпр, Угорщина, Австрія, Португалія, Словачія, франкомовна громада Бельгії). Лише Хорватія (11.1 %), Мальта (15.2 %), німецькомовна громада Бельгії (14.3 %) та Люксембург (40.5 %) є винятком із загальної тенденції [6, с. 121].

Проте крім інтенсивності важливим фактором успіху раннього НІМ є якість викладання. У багатьох випадках у початкових школах Європи іноземні мови викладаються не фахівцями, а учителями початкової школи, які не завжди вільно говорять мовою і не мають належної методичної підготовки. Тож одним із пріоритетних завдань реформування іншомовної освіти для країн ЄС є створення системи перепідготовки або підвищення кваліфікації учителів початкової школи.

Ситуація з вибором іноземної мови залишається без змін протягом останніх десятиріч: у всіх країнах ЄС англійська мова є найбільш широко розповсюдженою іноземною мовою на рівні МСКО 1. Така ситуація склалася у результаті того, що уряди все більшої частини країн ЄС як відповідь на сильну економічну глобалізацію, а також під тиском з боку батьків через передбачувані соціальні та економічні вигоди заявляють про необхідність вивчення англійської мови в ранньому віці і в нормативних документах визначають англійську мову як таку, що має викладатися в якості першої іноземної мови. Проте тенденція домінування у європейських школах англійської мови (глобальної англійської, або американської англійської) розглядається деякими дослідниками як загроза культурному та мовному розмаїттю Європи.

Аналіз ситуації в Європейському Союзі в цілому вказує на збільшення приблизно на 12 % (з 60,7 % у 2004/05 до 73 % у 2009/10) частки учнів початкової школи, які вивчають англійську мову. Що стосується ситуації в конкретних країнах, найбільш значне зростання було зафіксоване в Словенії, де відсоток учнів, які вивчають англійську мову, зріс з 11,1 % у 2004 /05 до 49,0% у 2009/10 навчальному році (різниця близько 38 %). Аналогічне збільшення в процентному вираженні було зареєстровано у Польщі: 50,7 % учнів вивчали англійську мову в 2005 році і 88,0 % в 2009/10 навчальному році. У Болгарії, Чеській Республіці, Словаччині, Ісландії та Хорватії також зафіксовано значне збільшення частки учнів в період між 2004/ 05 і 2009/10 роками (від 20 до 30 %). Проте таке зростання також пов'язано із загальним збільшенням початкових шкіл, де іноземні мови стали частиною навчального плану [6, с. 61].

Німецька мова широко викладається тільки в Люксембурзі: всі учні повинні вивчати її як обов'язковий предмет з 6 років. Ця мова також широко поширена в Чехії, Греції, Угорщині, Польщі та Хорватії, де частка учнів, які у початковій школі вивчають німецьку мову, становить від 10 % до 22 %.

Французька є найбільш поширеною іноземною мовою у Сполученому Королівстві, фламандській громаді Бельгії та Ірландії. Її також вивчає більшість учнів у Люксембурзі, де французька є обов'язковою дисципліною з 7 років. Крім того, французька мова як іноземна є поширеною в системі початкової освіти Греції та Румунії, де вона викладається приблизно для 24 і 16 % учнів відповідно.

починаючи з вересня 1998 року. А з 2003 року навчання іноземних мов стало обов'язковим для всіх початкових шкіл з першого класу. У Португалії Декрет-закон № 286 від 1989 року увів іноземну мову з 1-го циклу базової освіти, забезпечуючи послідовне викладання іноземних мов на наступних етапах, а Наказ № 60/SEEI/96 від 1996 року визначив умови, за яких можна розпочинати вивчення іноземної мови [8, с. 40].

Згідно з результатами дослідження Європейської комісії «Ключові дані про викладання мов в школах Європи» (Key Data on Teaching Languages at School in Europe – 2012) в усіх країнах ЄС, за винятком Сполученого Королівства (іноземна мова є обов'язковою для вивчення з 11 років на рівні середньої освіти), сьогодні прийнято рішення про обов'язкове вивчення однієї іноземної мови у початковій школі. У деяких країнах вивчення іноземної мови починається з першого класу (Люксембург, Мальта, Австрія, Італія), а в окремих країнах навіть в материнських школах і дитячих садках (Бельгія – німецькомовна громада, Іспанія – деякі автономні округи). У цілому, у більшості європейських шкіл вивчення іноземної мови починається у період з 6 до 9 років (1980-90-ті роки – у період з 9 до 11 років). Користуючись правами автономії, шкільні установи Естонії, Фінляндії та Швеції самостійно визначають початок вивчення іноземної мови як обов'язкової дисципліни у період, рекомендований центральними органами освіти (Естонія та Фінляндія – у віці 7-9 років, Швеція – у віці 7-10 років) [6, с. 25].

Реформи з мовної освіти, що проводяться сьогодні в багатьох країнах Європи, наголошують на більш ранньому обов'язковому вивченні першої іноземної мови. В Іспанії цей процес розпочинається з 3 років, на Мальті – з 5 років, у Франції, Швеції і Польщі – з 7 років, у Литві – з 8 років. Такий підхід використовується не для подовження термінів навчання одній мові, а для надання можливості вивчення другої та третьої іноземних мов. У період з 2004/05 до 2009/10 навчальних років відсоток учнів початкової школи, які не вивчають іноземну мову, знизився з 32.5 % до 21.8 % [6, с. 10]. Зазначені зміни підтверджують підтримку з боку урядів політики мультилінгвізму та бажання зберегти лінгвістичну різноманітність у Європі. До того ж, ряд останніх оглядів науковців зауважують тенденцію освітніх систем в усьому світі розпочинати вивчення другої іноземної мови у все більш ранньому віці – у початковій школі.

Враховуючи, що молодші за віком діти вивчають іноземні мови легше і що для перспектив професійного зростання учнів в умовах глобального ринку і розширення культурних горизонтів Англії важливо зрівнятися з іншими європейськими країнами, які починають навчання мов раніше, уряд країни прийняв рішення зробити іноземні мови обов'язковим предметом Національного курикулуму на KE 2 (початкова школа) з вересня 2014 року. Після проведення консультацій з керівниками та учителями шкіл було укладено перелік іноземних мов для навчання на KE 2: французька, німецька, італійська, китайська, іспанська, латинська або давньогрецька. Школи також матимуть можливість обирати іншу мову або мови, якщо вони побажають це зробити [3, с. 4].

Розуміючи важливість мовної освіти сьогодні, не всі країни ЄС в однаковій мірі забезпечують її ефективну реалізацію безпосередньо на шкільному рівні. Кількість годин, передбачених навчальними програмами початкової школи на вивчення іноземної мови, хоча і поступово збільшується,

Концептуальною основою технології виступає ідея вільного виховання особистості, що припускає вільний розвиток дитини, відмову від примусу, авторитаризму, намагання впливати на дитину. Н. Крилова наголошує, що сучасним педагогам важко відмовитись від авторитаризму, зорієнтувати професійну діяльність на взаємодію та рівноправ'я в стосунках з дітьми [1, с. 16].

Не менш важливою основою авторської технології є культурологічний підхід в освіті. Н. Крилова вважає необхідним набуття дітьми культурного досвіду, що стає можливим за умови занурення у практико-орієнтований освітній процес. Вчений розуміє досвід не як певне накопичення знань, фактів, істин, а як постійне предметне оновлення та рефлексію. Тобто *культурний досвід* є тим знанням, що особистість приймає як особистіснозначуще, може застосувати на практиці (при чому види практичної діяльності постійно оновлюються) та здійснює рефлексію з приводу застосування отриманого знання [Там само, с. 46]. Очевидно, що культурний досвід є елементом розвитку у разі, коли людина приймає його на особистісному рівні.

Отже, культурологічний підхід в освіті передбачає відмову від орієнтації лише на ЗУНи й спрямований на формування культурних компетентностей дітей. За визначенням Н. Крилової, *універсальні культурні компетентності дитини* – це такі уміння та здібності, що є принципово важливими для будь-якого професіонала для виконання діяльності на високому рівні якості: творчо вирішувати практичні завдання, планувати та виконувати колективну проектну роботу, ефективно організувати власну діяльність, бути активним у прийнятті сумісного рішення, аналізувати інформацію та інше [2]. Формування такої компетентності неможливо у форматі предметно-урочної системи, а необхідним, на думку автора, є міжпредметна взаємодія фахівців та орієнтація на індивідуальний підхід у навчанні.

На думку вченого, такі культурні компетентності починають формуватися ще на етапі дошкільного дитинства, у шкільному віці – удосконалюються. Натомість, універсальні культурні компетентності не можуть сформуватися без так званих культурних практик дітей.

Ідею наявності культурних практик в житті кожної дитини, які вона набуває самостійно у процесі контрольованої та стихійної соціалізації, Н. Крилова поклала в основу технології виховання духовної культури молодого покоління. *Культурні практики дитини* – різні, засновані на поточних та перспективних інтересах дитини види самостійної діяльності, поведінки, душевного самопочуття та унікальний індивідуальний життєвий досвід особистості, що закладається з перших днів її життя; це постійні та одиничні проби нових способів та форм діяльності і поведінки з метою самоствердження [1, с. 19].

Саме культурні практики дитини виступають тим стрижнем, що допомагає їй осмислювати зміст та форми власної життєдіяльності: спілкування з оточуючими, ставлення до себе та інших, досвід самостійної творчої діяльності тощо. Тобто культурні практики виступають тим фактором, що впливає на розвиток індивідуальності особистості, стимулюють та каталізують становлення дитини у всіх аспектах її життєдіяльності. Очевидно, що зміст культурних практик впливає на розвиток духовності особистості, адже від того, що практикує дитина залежить те, чим наповнюється її внутрішній світ.

Н. Крилова зазначає, що культурні практики дитини формуються ще на етапі дошкільня під час різних спроб самостійної діяльності дитини, у процесі

спостереження, дослідів, фантазування, пізніше – у навчальній діяльності тощо. У межах таких культурних практик поступово оформлюється *культурна ідея* особистості, що у майбутньому може стати справою всього життя людини [2].

Отже, культурні практики виступають тією діяльністю, у процесі якої дитина набуває власного емоційного, морального досвіду, а отже вирощується її духовна культура. На думку Н. Крилової, провідна мета у культуровідповідній школі – набуття дитиною різних культурних практик.

Зважаючи на предмет дослідження, а саме технологію виховання духовної культури, вважаємо за доцільне, перш за все, зупинитися на понятті “духовна культура”, що поєднує в собі категорії культури та духовності. Зробивши ґрунтовний аналіз науково-періодичної літератури, ми дійшли висновку, що дефініція “духовна культура” представниками різних галузей знань розглядається як:

- певна сфера духовної діяльності (її процес і результат) людини;
- накопичена людством система знань, уявлень, переконань, цінностей, норм поведінки, досягнення науки та мистецтва;
- комплекс духовного надбання, що засвоює особистість з урахуванням критерію особистісного ставлення до нього.

Очевидно, що духовна культура виступає складовою загальної культури та нерозривно пов'язана з духовністю. На думку вчених (С. Кримський) духовність являє собою специфічну якість, що характеризує гармонічне поєднання всіх сфер особистості, гармонію внутрішнього світу, що формується на основі здатності людини діяти незалежно від мінливого соціуму [3]. Н. Крилова зазначає, що виховання духовності залишається неможливим доки дитина не пропускає через себе ті моральні норми та правила, що транслює педагог, їй необхідно самостійно осмислити та прийняти їх. Таке розуміння процесу виховання виключає вплив на учня, висуваючи на перше місце взаємодію з дитиною, її підтримку на шляху власного саморозвитку.

Технологія виховання духовної культури молодого покоління побудована з урахуванням низки *принципів*:

- *взаємодії та педагогічної підтримки* дитини, що на практиці виявляється через уміння педагога поставити себе на місце учня. Н. Крилова наголошує, що вчитель має дивитись на учня та процеси, що відбуваються з ним, очима дитини (себе-подібного-до дитини, себе-в-близькій-дитині);
- *культуровідповідності в освіті*, що передбачає урахування різних культур без виокремлення домінантної; самовизначення та культурна ідентифікацію особистості;
- *мульткультурності* – успішна інтеграція різних культурних традицій, звичаїв, норм, що можуть бути наявні в дитячій спільноті (групі, класі, гуртку тощо);
- побудови всіх видів діяльності *виходячи з життєдіяльності самої дитини*, адже на думку вченої, ученя завжди...“виступає повноправним суб'єктом діяльності, взаємодії та спілкування” [1, с. 18]. Така позиція унеможливує пасивну позицію особистості, що розвивається, та маніпулювання нею, визнає особистість дитину априорі вільною;
- *продуктивності*, що підкреслює відтворюючий сенс різних видів діяльності дитини, її самостійність у накопиченні позитивного життєвого досвіду;
- *свободи* у самовираженні, художній творчості [1, с. 14–19; 4, с. 391–399].

мобільності, навчання упродовж життя, рівного доступу до освіти, активного громадянства та суспільної злагоди. Володіння двома іноземними мовами запропоновано внести до переліку індикаторів результативності зазначеної стратегії.

НІМ у початковій школі більшість країн ЄС реалізує, практикуючи такі загальні педагогічні та методичні підходи:

- інтенсифікація навчання ІМ (методика «частих зустрічей»);
- вивчення ІМ у комунікативних ситуаціях за темами, що є особистісно значущими для молодшого школяра (його життя, захоплення, родина, друзі тощо);
- у процесі раннього вивчення ІМ розуміння передусь продуктивним видам мовленнєвої діяльності;
- відбір учителем автентичних матеріалів з урахуванням вікових особливостей та інтересів учня;
- персоналізація навчання (використання іграшкових персонажів, ляльок) допомагає учневі краще засвоювати матеріал;
- використання ІКТ у ранньому НІМ;
- під час планування уроків з ІМ у початковій школі обов'язкове врахування індивідуальних психофізіологічних особливостей учнів (розвитку пам'яті, уваги, уяви, швидкості реакції тощо);
- урахування педагогом індивідуальних навчальних стилів і стратегій учнів;
- використання якісної наочності та мультисенсорний підхід до раннього НІМ;
- систематичне повторення та закріплення навчального матеріалу;
- використання можливостей спілкування з носіями мови у позаурочний час;
- холістичне (комплексне) НІМ;
- створення комфортних умов і підтримка мотивації вивчення ІМ;
- розвиток рефлексії, навичок самооцінювання;
- виховання толерантності та сприяння кращому розумінню один одного [4, с. 125-137].

Навчання іноземних мов на рівні МСКО І першими ввели північні країни: Данія (1958), Швеція (1962), Фінляндія (1970). Після проведення освітніх реформ 1980-90-х років, які серед інших змін передбачали обов'язкове вивчення сучасних іноземних мов у початковій школі, більшість країн Європейського Союзу також приступили до реалізації програм раннього навчання мов. Першими в цьому починанні стали Австрія (1982), Нідерланди (1985), Португалія (1989), за ними пішли Іспанія (1990), Греція та Італія (1993), франкомовна громада Бельгії (1998). Характерними для всіх країн, які ввели іноземну мову на рівні МСКО І на початку 1990-х років, були перегляд навчальних планів і розробка відповідних навчальних програм та підручників.

Так, наприклад, у 1982 році Австрія вводить сучасну іноземну мову (англійську або французьку) як "Verbindliche Übung" («Обов'язкові вправи») для 3 і 4 класів. У 1991-93 рр. програма сучасної іноземної мови була розширена за рахунок включення мов, якими розмовляють національні меншини Австрії та сусідніх країн. Крім того, до "Schulorganisationsgesetz" (Закон про організацію школи) було внесено зміни щодо реалізації пілотного проекту «Сучасна іноземна мова з першого класу» в загальній системі освіти,

Виклад основного матеріалу статті. Відомим є той факт, що раннє навчання дітей сприяє більш швидкому опануванню іноземною мовою, поліпшує навички володіння рідною мовою і є основою для більш високої продуктивності в інших сферах навчальної діяльності. Серед переваг раннього НІМ педагоги також називають такі, що:

- діти молодшого шкільного віку здатні до інстинктивного засвоєння мови;
- вони демонструють відносно легке відтворення звукової системи іноземної мови (чим молодше учень, тим більше шансів сформувати акцент і інтонацію, схожі з носіями мови);
- у молодших школярів відсутній страх перед іноземною мовою та боязнь помилок;
- у розпорядженні молодших школярів взагалі є значно більше часу на опанування іноземної мови;
- учні початкової школи мають більше можливостей для формування продуктивних зв'язків між рідною та іноземною мовами, тим самим розвиваючи металінгвістичну компетенцію;
- у молодших школярів є більше часу інтегрувати вивчення додаткової мови в їхній загальний когнітивний, соціальний, емоційний та культурний розвиток, що у свою чергу здійснює позитивний і формуючий вплив на почуття власної ідентичності [9, с.19-55].

Проте не існує фактичного підтвердження, що раннє НІМ гарантує кращі результати у вивченні ІМ на наступних освітніх щаблях. Поява додаткових чинників, від яких залежить успішність учнів у середній школі (нові учителі з іншими методиками НІМ, зміни у критеріях оцінювання академічної успішності, різниці у програмах початкової та середньої школи тощо), досить часто має демотивуючий ефект – учні втрачають бажання продовжувати вивчати іноземні мови.

Ранній початок іншомовної освіти може бути ефективним тільки за умов достатнього навчального часу, високої якості і безперервності НІМ на наступних освітніх рівнях. До ключових факторів, що забезпечують успіх раннього початку, включають:

- відповідний віку учнів зміст навчальної програми з адекватним розподілом часу;
- логічний перехід від етапу до етапу у процесі опанування ІМ;
- наявність кваліфікованих учителів;
- відповідну віку учнів педагогіку [12, с. 42].

Міністри освіти ЄС підтримують викладання принаймні двох іноземних мов з самого раннього віку за Барселонською моделлю «рідна мова + 2 іноземні». Крім створення бази для розвитку іншомовної компетентності на наступних освітніх щаблях раннє навчання іноземних мов впливає на формування позитивного ставлення учнів до інших мов і культур, що само по собі є достатньою причиною для Єврокомісії підтримувати подальші дослідження та ініціативи у цьому напрямку.

Згідно із рамковою стратегією "Education and Training – 2020" у період до 2020 року основним завданням європейського співробітництва має стати забезпечення подальшої розбудови освітніх систем і підготовки кадрів у державах-членах ЄС відповідно до вимог сьогодення. Одним з пріоритетних питань залишається мовна освіта як ключовий інструмент реалізації програм

Провідними суб'єктами технології виховання духовної культури молодого покоління виступають учитель та учень, натомість, Н. Крилова спеціально не вживає термін „учень”, замінюючи його на „дитина”, тим самим підкреслюючи його роль в освітньому процесі. Тобто він не просто отримує знання, а й виявляє свою індивідуальність у процесі індивідуалізації. Н. Крилова наголошує, що виховання духовної культури молодого покоління відбувається щохвилини, адже на дитину постійно впливають різні фактори. Умовно можна виокремити провідні шляхи означеного процесу: соціалізація, індивідуалізація, освітній процес, засвоєння культурних еталонів через мистецтво [4].

Слід окремо зупинитись на процесах соціалізації та індивідуалізації особистості, адже автор розмежовує означені категорії, вважаючи, слід за О. Газманом [5, с. 28], що соціалізація отожднюється з педагогікою необхідності, у той час як індивідуалізація – з педагогікою свободи. У процесі соціалізації особистість засвоює соціально норми, правила поведінки тощо, індивідуалізація є тим буфером, через який особистість їх пропускає, приймаючи або не приймаючи такі правила як особистісно значущі. Отже, соціалізація – це суспільство, індивідуалізація – це “Я” особистості.

Очевидно, соціалізація є могутнім фактором виховання духовної культури дитини на макро-, мезо- та мікрорівнях. Особливо важливу роль у даному процесі відіграють сім'я та школа. У процесі індивідуалізації особистість робить власний вибір та визначає, які саме цінності вона приймає для себе.

Н. Крилова наголошує на необхідності створення культурного виховного середовища в школі на основі вільного виховання, адже саме такий тип виховання, на думку автора, може виступати гарантом успішної соціалізації [1, с. 16, 19]. Для побудови такого середовища важливо, щоб дитина виступала діючим суб'єктом освітнього процесу, мала можливість самостійно розвиватися на основі її природних задатків.

Провідним засобом реалізації технології виховання духовної культури молодого покоління, згідно Н. Крилової, є самостійна навчальна діяльність дитини, проектна діяльність та мистецтво [1, с. 19; 4]. Окреслені засоби виступають водночас і видами культурних практики дитини.

Так, у процесі самостійної навчальної діяльності, як у школі, так і поза її межами, дитина має можливість до самовираження, самореалізації, вона вчиться вирішувати нестандартні завдання, що формує мобільність дітей ще на етапі молодшого шкільного віку, а саме така якість є вкрай необхідною у сучасному соціумі [1, с. 44; 6, с. 104].

Проектна діяльність, на думку автора, вчить дітей самостійно здобувати знання, тобто не орієнтує їх на заучування. Це, у свою чергу, сприяє формуванню критичного мислення, розвитку духовної складової особистості. Крім того, знання Н. Крилова розглядає лише як „допоміжний матеріал” для практичної діяльності. Саме практика виступає стрижнем культурного досвіду, збагачує його [1, с. 45]. Таким чином, освітній процес орієнтований у більшій мірі на накопичення культурного досвіду, духовної культури, а не на процес навчання як засвоєння суми знань.

Одним із найбільш могутніх засобів формування духовної культури виступає мистецтво, що являє собою відображення в художній формі уявлень людини про світ, оточуючу дійсність. Г. Селевко розглядає мистецтво з трьох ракурсів (з точки зору його впливу на процес виховання): мистецтво як

культура ставлення до явищ оточуючого світу; мистецтво як творчість, мистецтво як мова. У зв'язку з цим виокремлює такі види мистецтва у процесі виховання духовної культури молодого покоління: література – має можливість образно передати чужий життєвий досвід, викликає могутній відклик у душі дитини; зображувальне мистецтво (скульптура, живопис, графіка) – зорові образи сприяють формуванню у людини почуття прекрасного, формують уявлення про красу; хореографія – розкриває красу та гармонію людського тіла; театр – формує моральні та естетичні смаки особистості, адже має синтетичну основу; музика – має емоційний характер взаємодії та ніби-то „пропонує” моделі емоційно-чуттєвого сприйняття світу [4, с. 394–395].

Отже, мистецтво володіє значним потенціалом у формуванні духовної культури дітей за умови правильного та системного ознайомлення з ним.

Прогнозованим *результатом* технології виховання духовної культури молодого покоління є набуття дитиною нового культурного досвіду, становлення в її свідомості тієї культурної ідеї, на якій буде базуватися її майбутня діяльність.

Висновки. Отже, технологія виховання духовної культури молодого покоління заснована на ідеях вільного виховання, концепції екзистенціального розвитку особистості та культурологічної освітньої парадигмі. Зміст технології спрямований на розвиток універсальної культурної компетентності дитини, яка може сформулюватися на основі різних культурних практик дитини, на що і має бути спрямований освітній процес у навчальних закладах.

Література:

1. Крылова Н. Б. Культурные смыслы образования. Вопросы культурологии [Электронный ресурс] / Н. Б. Крылова. Режим доступа: http://www.values-edu.ru/?page_id=96

2. Крылова Н. Б. Развитие культурологического подхода в современной педагогике [Электронный ресурс] / Н. Б. Крылова. Режим доступа: http://www.isiksp.ru/library/krylova_nb/krylova-000001.html

3. Крымский С. Б. Контуры духовности: новые контексты идентификации / С. Б. Крымский // Вопросы философии. – 1992. – №12. – С. 21–28.

4. Селевко Г. К. Энциклопедия образовательные технологий. – В 2-х т. – Т. 2. Социально-воспитательные технологии. – М.: Народное образование. – 816 с.

5. Газман О. С. Педагогическая поддержка детей в образовании как инновационная проблема / О. С. Газман // Новые ценности в образовании: десять концепций и эссе / ред. Н. Б. Крылова. – М.: Инноватор, 1995. – Вып. 3. – С. 58–64.

6. Крылова Н. Б. Культурная парадигма как основа развития современной школы / Н. Б. Крылова // Новые ценности образования. Культурная парадигма. – Вып. 4(34). – 2007. – С. 104–109.

References:

1. Krylova N. B. Kulturnue smusly obrazovanya. Voprosu kulturology [Elektronnyj resurs] / N. B. Krylova. Rezhym dostupu: http://www.values-edu.ru/?page_id=96

2. Krylova N. B. Razvytye kulturologycheskogo podxoda v sovremennoj pedagogyke [Elektronnyj resurs] / N. B. Krylova. Rezhym dostupu: http://www.isiksp.ru/library/krylova_nb/krylova-000001.html

the general principles for all countries and methodological approaches to early foreign languages teaching, analyzes the factors affecting the success of the reforms in the foreign language education at the primary stage. The article also investigates the experience of the EU countries realizing today the model of bilingual education at primary school.

Keywords: primary education, foreign language training, models of early foreign language teaching, methodological approaches, bilingual education.

Вступ. У сучасному глобалізованому світі володіння іноземними мовами стає обов'язковою умовою для успішного включення людини до конкурентного суспільства знань. На європейському континенті активізація вивчення іноземних мов зумовлена, по-перше, інтеграційними процесами у державах-членах Євросоюзу на шляху створення спільного ринку праці, а, по-друге, потребою збереження культурного розмаїття та виховання взаємоповаги різних націй і народностей задля процвітання європейської спільноти.

Вивчення іноземних мов розглядається не лише як важлива політико-економічна умова прогресивного розвитку Євросоюзу, а також як засіб поліпшення когнітивних навичок людини та навичок читання і письма рідною мовою. Формула «рідна мова + мінімум дві іноземні» визначена в якості головної мети навчання іноземних мов (НІМ) громадян Європи. План Єврокомісії з підвищення мотивації до НІМ включає три основні напрями діяльності:

- вивчення мов протягом усього життя;
- поліпшення якості викладання мов;
- створення сприятливого середовища для вивчення мов [5, с. 6].

Підкреслюючи важливість навчання мов упродовж усього життя, Єврокомісія закликає до навчання мов з самих ранніх років, ґрунтуючись на численних психологічних, фізіологічних і педагогічних дослідженнях.

Іншомовна освіта у школах Європи є предметом вивчення у працях таких зарубіжних дослідників, як М. Байрам (Michael Byram), К. Гаррусте (Christelle Garrouste), П. Грунді (Peter Grundy), Р. Джонстоун (Richard Johnstone), Дж. Еневер (Janet Enever), Д. Косте (Daniel Coste), А. Кубанек (Angelika Kubanek), В. Мартинюк (Waldemar Martyniuk), Ш. Мюллер (Stefanie Müller), М. Ніколов (Marianne Nikolov), Р. Піпі (Riitta Piri), Т. Тінслі (Teresa Tinsley), Дж. Трім (John Trim), М. Флемінг (Mike Fleming) та ін.

Питання НІМ у країнах Європи розглядають українські науковці В. Деркач, С. Гапонова, Л. Заблоцька, О. Кашуба, О. Кузнєцова, Н. Лавриченко, О. Локшина, В. Папіжук, О. Першукова, Л. Пуховська, В. Редько, М. Тадева. Розпочавшись у 1980-90 х рр. минулого століття, реформи в іншомовній освіті у країнах Євросоюзу продовжуються і сьогодні. Залишається багато невирішених питань, у тому числі і на рівні МСКО 1: зміст НІМ у початковій школі; кількість іноземних мов для раннього вивчення; оптимальний вік учнів для початку НІМ; моделі раннього НІМ, включаючи інтегративний підхід та білінгвальну освіту; наступність програм і методики НІМ між початковою та середньою освітою.

Формулювання мети статті та завдань. Отже, метою статті є аналіз сучасного стану навчання іноземних мов у початковій школі держав-членів Європейського Союзу в контексті досягнень і викликів.

Література:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. : Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. – 1736 с.
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
3. Деркач А. А. Акмеология: учеб. пособ. / А. А. Деркач, В. Г. Зазыкин. – СПб. : Питер, 2003. – 256 с.
4. Загоруйко О. Я. Великий універсальний словник української мови / О. Я. Загоруйко. – Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2010. – 768 с.

References:

1. Velykyj tлумachnyj slovnyk suchasnoyi ukrayinskoyi movy / uklad. i golov.red. V.T. Busel. – K. : Irpin : VTF "Perun", 2009. – 1736 s.
2. Goncharenko S. U. Ukrayinskyj pedagogichnyj slovnyk / S. U. Goncharenko. – K. : Lybid, 1997. – 376 s.
3. Derkach A. A. Akmeologiya : ucheb. posob. / A. A. Derkach, V. G. Zazykin. – SPb. : Piter, 2003. – 256 s.
4. Zagoruyko O. Ya. Velykyj universalnyj slovnyk ukrayinskoyi movy / O. Ya. Zagoruyko. – Kharkiv : TORSING PLUS, 2012. – 768 s.

Педагогіка

УДК [37.011+373.3]:37(438)

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри іноземних мов і
методики викладання Ярова О. Б.

Бердянський державний педагогічний університет (м. Бердянськ)

ЗДОБУТКИ І ВИКЛИКИ В ІНШОМОВНІЙ ОСВІТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У КРАЇНАХ ЄВРОСОЮЗУ

Анотація. У статті розглядаються питання іншомовної освіти молодших школярів у державах-членах Європейського Союзу. Автор визначає загальні для всіх країн принципи та методичні підходи до раннього навчання іноземних мов, аналізує чинники, що впливають на успіх реформ в іншомовній освіті на початковому щаблі. У статті також досліджено досвід країн ЄС, у яких вже сьогодні початкова школа реалізує модель білінгвальної освіти.

Ключові слова: початкова освіта, навчання іноземних мов, моделі раннього навчання іноземних мов, методичні підходи, білінгвальна освіта.

Аннотация. В статье рассматриваются вопросы иноязычного образования младших школьников в государствах-членах Европейского Союза. Автор выделяет общие для всех стран принципы и методические подходы к раннему обучению иностранным языкам, анализирует факторы, влияющие на успех реформ в иноязычном образовании на начальной ступени. В статье также изучен опыт стран ЕС, в которых уже сегодня начальная школа реализует модель билингвального образования.

Ключевые слова: начальное образование, обучение иностранным языкам, модели раннего обучения иностранным языкам, методические подходы, билингвального образование.

Annotation. The article examines the foreign language education of primary school students in the member countries of the European Union. The author defines

3. Krumskiy S. B. Konturu duxovnosti: novue kontekstu ydentyfikatsyy / S. B. Krumskiy // *Voprosu fylosofyy*. – 1992. – №12. – S. 21–28.

4. Selevko G. K. *Encyklopedyya obrazovatelnye tekhnolgyj*. – V 2-x t. – T. 2. *Sotsyalno-vospytatelnye tekhnolgyy*. – M.: Narodnoe obrazovany'e. – 816 s.

5. Gazman O. S. *Pedagogycheskaya podderzhka detej v obrazovannyi kak innovatsyonnaya problema* / O. S. Gazman // *Novue cennosti v obrazovannyi: desyat koncepcyj y esse* / red. N. B. Krylova. – M.: Innovator, 1995. – Vyp. 3. – S. 58–64.

6. Krylova N. B. *Kulturnaya paradygma kak osnova razvytyiya sovremennoj shkolu* / N. B. Krylova // *Novue cennosti obrazovanya. Kulturnaya paradygma*. – Vyp. 4(34). – 2007. – S. 104–109.

Педагогіка

УДК:378.14

аспірант кафедри теорії

та методики дошкільної освіти Балаєва К. С.

Прикарпатський національний університет

ім. В. Стефаника (м. Івано-Франківськ)

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО РОБОТИ В ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У ВИШАХ УКРАЇНИ

Анотація. У статті висвітлюється проблема професійної підготовки фахівців дошкільного профілю, розкриваються особливості підготовки майбутніх вихователів до роботи в дошкільних навчальних закладах у сучасних вишах України. Узагальнено забезпеченість навчальними дисциплінами у ВНЗ, які спрямовані на підготовку студентів до інноваційної професійної діяльності у ДНЗ та висвітлено напрями оновлення змісту освіти, зміст освітніх галузей і навчальних дисциплін у майбутній вищій школі.

Ключові слова: професійна підготовка, дошкільна освіта, зміст освіти, інноваційна професійна діяльність.

Анотація. В статье освещается проблема профессиональной подготовки специалистов дошкольного профиля, раскрываются особенности подготовки будущих воспитателей к работе в дошкольных учебных заведениях в современных вузах Украины. Проводится обзор обеспеченности учебными дисциплинами в вузах, которые направлены на подготовку студентов к инновационной профессиональной деятельности в ДОУ и освещены направления обновления содержания образования, содержание образовательных областей и учебных дисциплин в будущей высшей школе.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, дошкольное образование, содержание образования, инновационная профессиональная деятельность.

Annotation. The article deals with the problem of professional training of preschool profile, the peculiarities of preparing future teachers to work in preschools to high schools of modern Ukraine. Generalized security disciplines in universities, aimed at preparing students for professional work in an innovative kindergarten and highlights directions update educational content, educational content areas and training course in a future high school.

Keywords: professional training, early childhood education, educational content, innovative professional activities.